

postmottak@kld.dep.no

Vår dato: 15.09.2020
Deres dato: 09.03.2020

Innspill sirkulærøkonomistrategi

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til innspillsmøte og workshop om sirkulærøkonomi 9. mars. Vi takker for muligheten til å gi innspill til den kommende strategien for sirkulær økonomi.

Bakgrunn og våre forventninger

Regjeringen vil gjøre Norge til et foregangsland for en mer sirkulær økonomi og NHO er enige i at vi har store muligheter til å gå foran på noen områder hvor vi har særlige industrielle og naturgitte fortrinn. Det er derfor viktig at strategien ser hvor verdiskapingsmulighetene ligger, og legge særlig til rette for disse.

NHO lanserte nylig sitt veikart for fremtidens næringsliv <https://www.nho.no/tema/neste-trekk>. Veikartet er vårt innspill til en nasjonal jobbskappingsstrategi som tar oss ut av Koronakrisen og over i et mer bærekraftig samfunn. Veikartet peker på mulighetene innenfor en grønnere økonomi som store lovende forretningsområder for norske bedrifter frem mot 2030 og videre. Overgangen fra lineære til mer sirkulære verdikjeder er en sentral del av dette bildet.

Vi forventer at myndighetenes arbeid med både klima og sirkulær økonomi også er innrettet mot jobbskaping og vekst. Etter vår vurdering setter EUs grønne giv både ambisjonene og standarden for hvordan klima, bærekraft og vekst kan kobles sammen. Det må også strategien for sirkulær økonomi gjøre. Det er avgjørende at de politiske tiltakene støtter opp under sirkulære verdikjeder. Samtidig bør rammeverket være tilpasset EUs initiativer på området der særlig markedsdannelse for sekundære råvarer blir avgjørende.

Utgangspunkt for en mer sirkulær økonomi

Norge var tidlig ute, og er fortsatt helt i front, på retur- og panteordninger på ulike avfallstyper, med miljøavtaler og returselskaper, deponiforbud, kildesortering og avfallsforbrenning. En 100 prosent sirkulær økonomi, som EU har satt som mål i 2050, vil likevel kreve nye løsninger. Alle produkter må designes for å forbli i økonomien lengst mulig og vi må derfor evne å bygge verdikjeder som ivaretar ressursene gjennom hele kretsløpet.

Sirkulære og biobaserte verdikjeder kan bidra til ny jobb- og verdiskaping i Norge. EU har som mål å doble sirkulær materialbruk det kommende tiåret. Nye produktkrav og reguleringer vil skape nye markeder og verdikjeder, og gjøre det mer lønnsomt å skape varige og bærekraftige produkter. Dette vil få stor betydning for Norge gjennom EØS-avtalen. Det er derfor viktig at norske myndigheter følger med, og deltar i, regelverksutformingen for å ivareta norske økonomiske og fysiske forhold.

For eksempel har Europakommisjonen under utvikling beregningsregler for miljøregnskap for alle varegrupper https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/ef_transition.htm. Alle

vareprodusenter vil bli avkrevd Product Environment Footprint (PEF). Sjømat Norge har tatt en aktiv rolle i dette arbeidet. Vi etterlyser et bredere engasjement fra norske myndigheter når det gjelder utviklingen av overordnede regelverk som vil gjelde alle som markedsfører enhver type produkt og for alle bransjer i EU/EØS området.

EU prioriterer mål om materialgjenvinning på mange områder. Næringslivet har laget et veikart for sirkulær plastemballasje som gir anvisning på forbedringer i alle ledd etter at EU har gitt oss klare mål innenfor emballasje og plast. Næringslivet har gode erfaringer med miljøavtaler og ønsker et avtalespor i stedet for et avgiftsspor. Rapporten om engangsplast fra regjeringens arbeidsgruppe om engangsplast anbefalte en slik løsning, og vi avventer myndighetenes reaksjon på veikartet fremlagt på Arendalsuka i fjor.

Vi er også langt fremme i å anvende digitale løsninger i bygg, industri og annen virksomhet. Dette er avgjørende for å kunne gjenbruke og resirkulere komponenter. En sirkulær strategi må også ha fokus på å optimalisere ressursbruk og hindre at avfall oppstår FØR resirkulering. Når man vurderer materialstrømmer som et utgangspunkt for sirkulær økonomi, er det derfor viktig at også kvaliteten og holdbarheten på materialene blir vurdert. Den sirkulære økonomien er sammensatt og må derfor vurderes ut fra ulike metoder og verktøy. Offentlige anskaffelser er et egnet verktøy til å drive frem endring i markedet ved å stille krav til sirkularitet.

Mange av våre bedrifter har jobbet med materialgjenvinning i lang tid, og har svært gode resultater. Norge har verdens beste pantestystemer med svært høy materialgjenvinningsgrad for plastflasker i PET og for eksempel Vartdal plast gjenvinner fiskekasser de selv produserer til nye kasser. Norsk Gjenvinning, og Norgips gjenvant i fjor halvparten av alt norsk gipsavfall til nytt gipspulver på New West Gipsgjenvinning i Holmestrand. Mest kjent er kanskje Norsk Hydro som er fremst i verden på gjenvinning av aluminium, mens CELSA skal gjenvinne og produsere verdens mest klimavennlige armeringsstål ved å erstatte fossil energi med grønt hydrogen.

De mange mulighetene og veien mot nullutslipp i industrien beskrives best av vår landsforening Norsk Industri i deres innspill; <https://www.norskindustri.no/siteassets/dokumenter/horinger-og-notater/sirkular-okonomi---industriens-hovedanbefalinger-no.pdf>

og av prosessindustriens egen ekspertgruppe;

https://www.prosess21.no/contentassets/dc8d4cb05c124ac593cc8295c608834f/p21_sluttrapport_sirkularokonomi.pdf

NHO er som kjent opptatt av at det realiseres en fullskala verdikjede for fangst, transport og lagring av CO₂, og har store forventninger til en investeringsbeslutning her ifm statsbudsjettet for 2021. Samtidig kan CO₂ også betraktes som en ressurs på avveie som i konsentrert form kan være råstoff til produksjon av mat, materialer og energi. I en sirkulær økonomisk tekning bør derfor også karbonforvaltning inngå.

Biøkonomien

Biologiske ressurser er en del av naturens eget karbonkretsløp og er dermed sirkulære i seg selv. CO₂ som slippes ut ved forbrenning og nedbryting av biologisk materiale tas opp av andre

organismer i vekst. Fanger vi CO2 får vi konsentrert tilgang til naturens byggemateriale som kan omdannes til mat, materialer og drivstoff.

Bioøkonomien og den sirkulære økonomien er slik tett knyttet sammen. Koblingen mellom landbruk og havbruk må styrkes, der biomasse fra skog og jord kan konverteres til fiskefôr, og slam og avfall fra havbruk kan konverteres til biodrivstoff. Vi må bygge verdikjeder som ivaretar alle sidestrømmene. I bioøkonomien utgjør nettopp skogsavfall, fiskeavskjær og oppdrettslam store uutnyttede ressurser. Her er det store muligheter for å se samlet på den grønne og blå bioøkonomien. Norge er godt posisjonert og har allerede tatt en ledende rolle på bærekraftig industriell produksjon av materialer, sjømat og produkter til et globalt marked. Med fornybar energi kan vi utnytte og videreutvikle våre store karbonressurser, både fossile og biologiske, både på land og i havet til økt produksjon og eksport.

Vennlig hilsen

NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Område politikk

Mari Sundli Tveit

Direktør